

Houtland

Torhout, 22 km

Situering

West-Vlaanderen, op het grondgebied van Torhout, Kortemark, Koekelare en Ichtegem, aan weerszijden van de N63 Oostende-Torhout. Dit gebied behelst slechts een deel van het huidige Houtland, met name het noordelijk deel ervan.

Kaart NGI 20/3-4

Zicht op de Ruidenberg met de mast.

Landschap

Met een ruime portie goede wil kun je je nauwelijks een houtland inbeelden: het gaat veeleer om de sporen van een middeleeuws bos dat voor de aandachtige stapper de relieken prijsgeeft. Bosrestjes her en der dus, aangevuld met eikendreven die grotere bosdomeinen waardig waren. Het Wijnendaals Plateau, tot 51 m hoog, biedt verrassende vergezichten op het Houtland.

Wegen

Merendeel verharde of halfverharde wegen, nog één kasseirestje dat archaisch aandoet en een grindpad op een oude spoorwegbedding.

Start

Je start de tocht het best op de parking van het Provinciaal Domein Wijnendalebos (aan de kasteelpoort een smalle zijweg in) langs de N63 Torhout-Oostende. Let wel: niet verwarren met de parkings van de cafés langs de N63 zelf!

Tochtbeschrijving

❶ 0 km - Domein Wijnendale

Stap de betonweg op voorbij het kapelletje en de ijskelder aan de linkerhand.

Kapel Onze-Lieve-Vrouw-van-Wijnendale

2

Deze bidplaats wordt nog vrij regelmatig bezocht om er een gebed te prevelen en een kaars te offeren. Je vindt er muurplaten die vragen om een gebed voor de overledenen van de familie de Wijnendaele. Actueler zijn de intenties die in het intentieboek neergekrabbeld zijn door diegenen die troost en hulp vragen in nood. Misschien nuttig nà de tocht!

IJskelder

3

De aardeophoping net over de kapel bedekt de half-bovengrondse ijskelder. Stro en aarde dienden als natuurlijk isolatiemateriaal. Daarin werd tot laat in de zomer het winterse ijs uit de slotgracht bewaard: een natuurlijke koelkast dus. Vòòr enkele jaren huisde er een vleermuizenkolonie, vandaar de doorgangsgleuf tussen deur en lenteel.

De toegang tot het kasteelpark zie je dan rechts. Ga er voorbij want er is geen zicht op het kasteel te bespeuren aan deze toegang. Even verder, aan een weidepoort kun je rechts een blik werpen over de weide tot aan het kasteel. De wilde wingerd kleurt er de gevel in de laat-zomerzon.

Waterkasteel en kasteelpark

Het kasteelpark (40 ha) binnen de buitenste kasteelwal is 's zomers toegankelijk. Je kunt er ook het kasteelmuseum binnentrekken.

In de elfde eeuw werd het waterkasteel door Robrecht de Fries, Graaf van Vlaanderen, opgericht. Onder Gwijde van Dampierre, die het jachtslot gebruikte als zenuwknop voor het bestuur in Vlaanderen, speelde het een bijzondere rol in het Graafschap Vlaanderen.

In de toenmalige uitgestrekte bossen rond het domein verongelukte Maria van Bourgondië (Hertogin van Vlaanderen) tijdens een jachtpartij in 1482. Haar praalgraf bevindt zich in de Onze-Lieve-Vrouwekerk in Brugge.

In de moderne geschiedenis heeft het kasteel ook zijn rol gespeeld. Koning Leopold 3 besloot er op 25 mei 1940 tot de overgave van het Belgische leger aan de Duitsers. Het kasteelmuseum, dat de eigen geschiedenis illustreert, herinnert o.a. ook aan deze daad, die later mede de koningskwestie zou baren. Het kasteel is nog gedeeltelijk bewoond door de familie de Wijnendaele, actief in het bankwezen.

Verder de betonweg op moet links afgeslagen worden, richting bos. Rechthout mag niet wegens privé-bordjes.

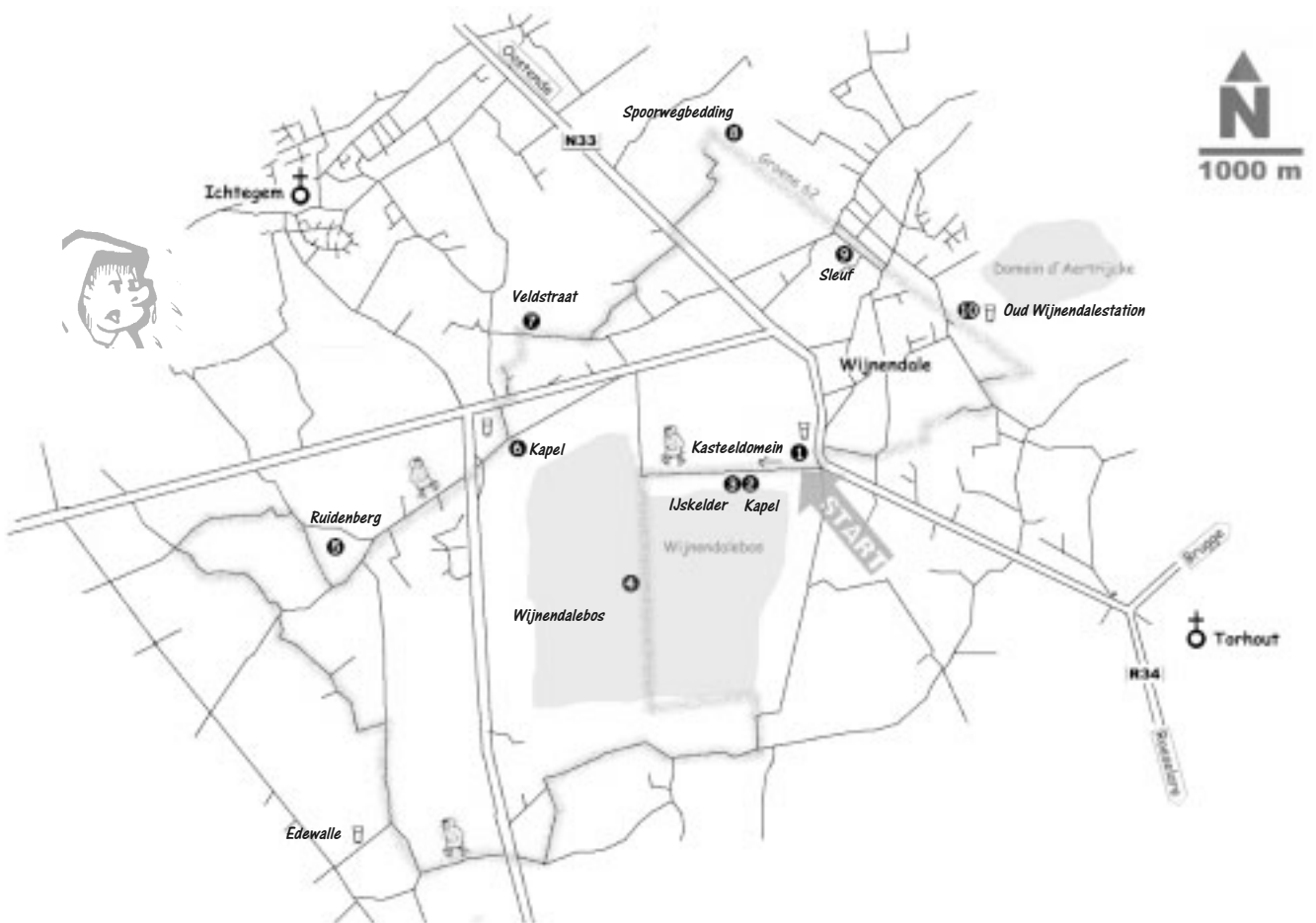
Nu kom je in het openbaar gedeelte van het Wijnendalebos.

4

Wijnendalebos

Ongeveer 210 ha ligt op het grondgebied van de gemeente Ichtegem. De rest op het grondgebied van Torhout. Ongeveer een derde is privaat en derhalve niet toegankelijk. De rest is provinciaal domein en gedeeltelijk toegankelijk op de paden.

De betonweg verwijst nog naar de Duitsers (2de W.O.) die in het bos een munitiedepot verstoppt hadden.

Blijf gewoon volgen. Je dwarst een klein beekje en aan de zoom van het bos sla je naar links af. Een pad brengt je naar de hoek van het bos met een infobord. Hier ga je rechtsaf, een dreef omzoomd met eiken tegemoet. Op het einde tegen de rijweg zie je dat het de Planterijdreef is.

Je hebt natuurlijk al de wit-rode GR-tekens bemerkt.

't Gaat dus rechtsaf op de asfaltweg. Voor de goede observator is er het kleine beekdalletje van de Kasteelbeek.

Aan de driewegsplitsing neem je de rechtse kant. Je loopt op de grens Kortemark (links)-Torhout (achter je)-Ichtegem (rechts). 't Is de Meerlaanstraat, want verderop was er tot de jaren tachtig nog een landelijk café De Meerlaan. Je stapt voorbij een kapelletje (links) Onze-Lieve-Vrouw-van-de-Vrede (1945) en dra kom je aan een wegverandering. (Hier was café De Meerlaan).

Je neemt de Belgiekstraat en na een kleine kilometer stuit je op een betonweg, de Makeveldstraat: sla hier rechts af tot aan de rijweg Kortemark-Ichtegem

6 km - Rijweg Kortemark-Ichtegem.

Dwars die rijweg en volg verder de Makeveldstraat (ook wit-rood GR). Bij de eerste gelegenheid trek je rechtsaf (vòòr een groot industrieel gebouw).

Edewalle

Bemerk een klein spits kerkorentje. Het is de kerk van Edewalle (woonplaats van Handzame, nu Kortemark). Er zijn cafés en winkels in het dorpje. Streekbier: Hapkin en Thourhoutenaere

Het doel is de Ruidenberg. De straat naar Edewalle links laten liggen. Trek rechtuit de Ruidenbergstraat in. Het kleine bosrestje rechts, is privé.

Algauw bemerk je een bosje links.

Sla hier links af; 't blijft de Ruidenbergstraat.

Links zie je naaldbomen en varens en rechts loofbomen: eiken en berken. Er is er zelfs iemand in geslaagd coniferen aan te planten!

De betonweg draait direct haaks naar rechts.

Het wordt een langzame klim, steiler naar de voet van de Ruidenberg, die beheerst wordt door de tv-zendmast en de vele bordjes van plaatselijke en regionale wandel-, fiets en autoroutes.

De straat links aan het bordje *Koekelare*, sla je niet in. Richt je zolen naar rechts (Handzame-Kortemark).

Even verder trek je niet direct naar de top van de Ruidenberg met de zendmast. Dat is voor een paar

kilometer later. Maak een ommetje naar links, slingerend op een smalle weg (Cattaertstraat) tussen de velden op grondgebied Koekelare. Je trekt voorbij de Portweg (die is verder landinwaarts ingeploegd, dus niet bruikbaar).

Speur links in de verte naar het Koekelarebos en geniet van de landelijkheid en het weidse zicht.

Aan een kruispunt trek je rechts, stijgend de Carrestraat in.

Kijk nu en dan eens achterom, westwaarts, naar het grootser wordende panorama.

Op het einde van de Carrestraat moet je rechts nemen en dan weer rechts (Bergstraat). Je doel is de Ruidenberg met de zendmast.

5 9 km - Ruidenberg panorama

De Ruidenberg is vijftig m hoog en biedt enkele vergezichten. Westzuidwest 13 km: de IJzertoren in Diksmuide. Zuidwest 35 km: West-Vlaams Heuvelland over Ieper. Zuidzuidwest 10 km: maalterij in Staden (vierkante hoge gebouwen). Zuid 11 km: kerk met links daarvan trechtervormige watertoren in Hooglede. Je staat hier te koekelaren op de grens Koekelare-Ichtegem.

Verlaat de Ruidenberg naar links, naar het grondgebied van Ichtegem (Ruidenbergstraat) (weer GR-tekens).

Een eind verder laat je de GR naar rechts afslaan en trek rechtuit tot op een betonweg: de Kortemarkstraat.

Verder links ligt de weg Torhout-Beerst-Diksmuide met een paar taverne-restaurants.

Dwars de betonweg, je komt voorbij een schooltje in de Zuster Clarastraat. Even verderop bespeur je rechts tegen de zoom van het Wijnendalebos een spits torentje. Het is het torentje van een klein gebouw dat boven een fontein gebouwd is.

6 10 km - Open kapel Onze-Lieve-Vrouw-Moeder-der-Armen en fontein (6)

In het privé-gedeelte van het Wijnendalebos is sinds mensenheugnis een fontein. De verre buurt kwam er zich tot de jaren '70 voorzien van drinkwater met flessen, bussen en vaten. Het water had een goede reputatie. De drukte veroorzaakte overlast. Er werd een leiding aangelegd tot aan de straat zodat de goegemeente de familie de Wijnendaele niet meer stoorde in hun privé-bos. Latere onderzoeken wezen uit dat het water dan toch niet zo kwalitatief was en de tap nam af. Er zijn nog restanten van die drinkwatervoorziening aan de kapel.

Sla hier links af. Een kalsijdestraat (de Fonteinestraat) leidt je naar de eerder vermelde rijweg.

Hier tankstation en Reigershove restaurant (1772) met dagschotel.

Even rechts langs de drukke rijweg stappen. Steek die over en trek de (doodlopende) weg in: de Reigermolenstraat. Het asfalt houdt op en het wordt rechts een landbouwweg, die even verder links afslaat op de asfaltweg: de Veldstraat.

Neem de Veldstraat rechts (geen naambordje).

7

Speur nu en dan eens naar links, je moet de gebouwen op de kustlijn zien. Het hoogste is het Europacentrum in Oostende.

Na een kleine halve kilometer kom je in een min of meer bebouwde zone. Let op de linkerkant van de weg. Er is een bedrijf met een loods, en een villa met huisnummer 37. Daarover ligt de Rondonstraat. Die moet je links inslaan. Het draait en keert nogal. Links een kapelletje aan een boerderij. Neem verderop, links, de Hoefijzerstraat. Volg die straat tot aan de rijweg Torhout-Oostende, ter hoogte van een paar zaken van autohandelaars.

Dwars de rijweg en ga naar links, richting Oostende. Er is direct rechts een asfaltweg (bordje doodlopende weg). Die moet je intrekken en meevolgen tot aan een hoeve. Als de poort openstaat kom je zo op de Groene 62. Als je liever niet door de boerderij loopt kun je rechts de zoom van het land op naar de wandelweg.

8

De Groene 62

Spoor 62, de lijn Oostende-Torhout, was een onderdeel van het traject Oostende-Armentières. De spoorlijn, aangelegd in 1867, was een initiatief om Parijzenaars in recordtempo naar Oostende, aan de Belgische kust, te brengen. In omgekeerde richting trokken seizoenarbeiders naar Noord-Frankrijk. Het was een éénspoortraject. De spoorlijn was honderd jaar actief. Begin jaren tachtig werden de sporen opgebroken. Nu is de 22 km lange bedding een groen spoor voor wandelaars en fietsers.

Van Torhout naar Oostende heb je een prachtig zicht op het ver-

De sleuf van De Groene 62 ter hoogte van Wijnendale dorp.

anderende landschap van heuvelend Houtland, met zijn beekvalleitjes naar de polders met het krekengebied aanleunend tegen het pittoreske Stene (Oostende). Interessant is ook het speuren naar sporen van de oude spoorweg: verweerde borden, signalisaties, straatnamen, gebouwtjes, stationnetjes...

17 km - Wandelweg Groene 62

Trek de wandelweg rechts in. Ruim één kilometer verder ligt het centrum van Wijnendale. Links en rechts zijn heesters opgeschoten zodat je je bijna in een tunnel waant. Het pad verzinkt langzaam in het landschap tot onder twee bruggen.

9

Pint drinken?

Ter hoogte van de eerste brug kun je uit de sleuf klimmen en een pint gaan drinken in Taverne 't Oud Stadhuis (aan de kerk). Je kunt je dan weer de sleuf in laten zakken ter hoogte van de tweede brug om je tocht verder te zetten.

10

Heb je nog een kilometer geduld dan is er cafetaria met zomers terras in het oud station van Wijnendale. Gezondheid!

Voorbij Wijnendalestation ben je weer in open Houtland. Links bemerk je de bossen en dreven van het Kasteeldomein De Maere (Domein d' Aertrycke, nu Passim-restaurant en cafetaria).

Let nu even op dat je niet te ver loopt. Een goeie vijfhonderd meter over het oud Wijnendalestation ligt rechts een landbouwweg naar een hoeve. Die moet je intrekken. De landbouwweg verandert in asfalt en stuit op een dwarsende rijweg: de Oude Wijnendalestraat.

Neem die Oude Wijnendalestraat links. Tweehonderd meter verder sla je een zogezegd doodlopende straat rechts in. Het asfalt verandert in landbouwweg met linkse en rechtse haakse bocht, daalt even in een beekdepressie en geeft uit op een asfaltweg. Hier links af en direct rechts in de Gravenstraat naar het Kasteel van Wijnendale met de parking en een drietal herbergen, allen met een of andere eetgelegenheid.

22 km - Domein Wijnendale

*Tochtbeschrijving en foto's Roland Vansteelandt, Sint-Eloois-Winkel
Oktober 2001*

